

Täysistunto

Torstai 12.11.2020 klo 16.00—20.03

2.4. Suullinen kysymys maahanmuuttajalasten ja -nuorten sopeutumisesta (Harry Harkimo liik)

Suullinen kysymys SKT 152/2020 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Harkimo.

Keskustelu

16.21 **Harry Harkimo liik:** Arvoisa puhemies, ärade talman! Ilman kielitaitoa on toivotonta käydä koulua ja opiskella ja päästä töihin. Maahanmuuttajien jälkeläisten sitouttaminen suomalaiseen yhteiskuntaan on aloitettava jo päiväkodeista, ja maassa on opittava elämään maan tavalla. Tässä eivät nyt oppivelvollisuuden pidentäminen ja työttömyystilastojen kaunistaminen auta. Mitä hallitus aikoo tehdä, ettei meille synny rinnakkaista yhteiskuntaa ja sitä kautta lisää etnisiä jengejä kaupungin kaduille?

16.21 **Opetusministeri Li Andersson** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä edustaja mainitsi turvallisen kasvuympäristön, ja se on ehkä se kaikkein oleellisin asia, jos mietitään näiden vakavien tapausten ennaltaehkäisyä. Aivan kuten edustaja Harkimo toi esille, niin ennaltaehkäisyn näkökulmasta varhaiskasvatus ja koulut ovat se keskeisin toimintaympäristö silloin, kun puhutaan lapsista ja nuorista.

Tämä hallitus on käynnistänyt 350 miljoonan euron hankkeen, jolla halutaan vahvistaa laatua ja tasa-arvoa varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa. Näitä rahoja siis suunnataan koulutuksen kentälle muun muassa tasa-arvorahoituksen muodossa, mikä tarkoittaa sitä, että päiväkoteihin ja kouluihin, jotka sijaitsevat alueilla, joissa esimerkiksi työttömyys on keskimääräistä korkeampaa, koulutustaso alhaisempaa ja vieraskielisyys suurempaa, on myöskin mahdollista saada lisäresursseja aikuisten palkkaamiseen, jotta me voimme huolehtia siitä, että kaikille saadaan riittävät kielelliset ja myöskin muut oppimisen edellytykset [Puhemies koputtaa] turvattua ja myöskin sitä matalan kynnyksen apua ajoissa.

16.23 **Eveliina Heinäluoma sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tilanne on otettava erittäin vakavasti. Nuorten väkivaltaiseen käyttäytymiseen ja jengiytymiseen on puututtava, ettei toisteta niitä virheitä, joita naapurimaa Ruotsissa on tehty.

Maahanmuuttajanuorten tukemisessa ja ohjaamisessa jäädään jälkeen, jos vanhemmat eivät ole integroituneet suomalaiseen yhteiskuntaan tai osaa suomen kieltä. Kielitaito on avain koulutukseen ja suomalaiseen työelämään pääsyyn, ja siksi sitä pitää painottaa ny-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 144/2020 vp

kyistä enemmän, koska jos henkilö ei osaa suomen kieltä, jää hän auttamattomasti yhteiskunnan ulkopuolelle ja silloin myös kaikenlaiset lieveilmiöt lisääntyvät.

Nyt on julkisuudessa puhuttu näistä jengiytymisistä, ja pidän tätä kyllä erittäin kielteisenä ilmiönä suomalaiselle yhteiskunnalle ja kysyn hallitukselta: miten aiotte puuttua tähän nuorten jengiytymiseen?

16.24 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Erittäin hyvä puheenvuoro siitä, että kieli on todellakin avain kotoutumiseen. Jotta pääsee osaksi tätä yhteiskuntaa, merkitykselliseksi jäseneksi tässä yhteiskunnassa, kielitaitoa tarvitaan.

Jo tälle vuodelle poliisin lisämäärärahat mahdollistivat yli 80 lisähenkilötyvuotta, mikä lisäksi on tullut vielä määräaikaistuuksia kymmeniä. On erityisesti panostettu jo tänä vuonna lapsiin ja nuoriin kohdistuviin rikoksiin, rikollisuuteen, niiden ennalta estämiseen ja nimenomaan myös moniviranomaisyhteistyöhön, tähän ennaltaehkäisevään, ennaltaestävään toimintaan. Eli hallitus on nyt päässyt korjaamaan poliisien resursseja.

Tästä konkreettinen esimerkki on se Ankkuri-toiminta, jota aina täällä nostan, koska esimerkkinä Helsingissä viime vuonna kohdattiin tuhat nuorta Ankkuri-toiminnassa. On osoittautunut, että 75 prosenttia näistä nuorista on luopunut rikollisesta toiminnasta. Erittäin konkreettinen esimerkki siitä, mitä kouluyhteistyö, poliisiyhteistyö, sosiaalityö, psykiatriset sairaanhoitajat osana tätä kokonaisuutta voivat tässä yhteiskunnassa merkitä. Tämä toimii, tähän kannattaa sijoittaa lisää rahaa, [Puhemies koputtaa] ja tähän hallitus tulee panostamaan lisää.

16.25 Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nuorisasioista vastaavana ministerinä pidän tärkeänä, että tämä vakava ja ajankohtainen keskustelu saa vahvasti myös ennaltaehkäisyyn liittyvän sävyn. Nämä nuoret, joista me puhumme nyt vakavana ilmiönä, ovat joidenkin lapsia. Jotkut ovat heidän vanhempiaan, ja he ovat taatusti yhtä huolissaan kuin me.

On tärkeää, että ymmärrämme ennaltaehkäisyä ja nuorten hyvinvoinnin paljon, paljon laajemmin kuin huolena siitä, kuka päätyy arestiin ja minkälaisia rangaistuksia on luvassa. Se on seurauksen hoitoa, josta käydään hyvää keskustelua, mutta on myös paikallaan miettiä, miten voisimme vahvistaa vanhemmuuden tukea yhteiskunnassa, miten voisimme olla apuna myös niissä perheissä, joiden lähtökohdat ovat heikot syystä tai toisesta, kielitaidon tai toimeentulon vuoksi.

Haluan nostaa esiin myös nuorisotyön merkityksen. Tämä hallitus on tehnyt lisäsatsauksia etsivään nuorisotyöhön, joka on taatusti tuloksekasta juuri heidän keskuudessaan, jotka ovat hukassa, ja meidän täytyy heidät löytää.

16.26 Mari Rantanen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eri viranomaiset Suomessa ja poliisiviranomaiset Ruotsista asti ovat jo vuosien ajan viestittäneet, ettei Suomen tulisi toistaa Ruotsissa tehtyjä virheitä. Silti Suomi toistaa maanisesti samoja asioita kuin Ruotsi ja kulkee kohti kranaatti-iskuja ja ampumisia ja no-go-alueita. Kun perussuomalaisen puheenjohtaja Halla-aho nosti ongelman eilen esiin myös Helsingin kaupunginvaltuustossa, meni ministeri Ohisalolla tunteisiin ja Twitter lauloi. Hänen mielestään Suomen ajautuminen Ruotsin tielle ei yksinkertaisesti pidä paikkaansa ja asian ääneen sanominen on rasismia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 144/2020 vp

Huomioni kiinnitti erityisesti sosiaalisessa mediassa vihreiden varsin näkyvien toimijoiden vitsailu siitä, mitä tarkoittaa ”Ruotsin tie”. Minä kysyn nyt, arvoisa hallitus: onko tämä kehitys teidän mielestänne naurun asia? Kun nauraa tilanteelle, tulee naureskelleeksi myös ryöstöjen ja väkivallan uhreille. Eikö nyt olisi syytä pyytää anteeksi ja luvata erityisesti [Puhemies koputtaa] helsinkiläisille nuorille ja lapsille, että te tunnustatte ongelman ja teette kaikkenne, että kadut [Puhemies koputtaa] ja kaupungit [Puhemies: Aika!] ovat turvallisia kaikille asukkaille?

16.28 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten sanoin aiemmin, poliisi näkee ilmiön taustalla syrjäytymistä ja eriarvoistumista. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] — Palaan tähän jatkuvasti, koska se vaikuttaa olevan uusi tieto osalle täällä olevista ihmisistä. — Sanon, että tälläkin salilla on vastuunsa siitä, kuinka näistä nuorista puhutaan. Ministeri Saarikko sanoi hienosti sen, että nämä nuoret ovat joidenkin lapsia, ystäviä, veljiä ja siskoja. Näitä nuoria pitää kohdella nuorina. He tarvitsevat apua, he oireilevat rikoksilla, koska ehkä kukaan ei ole aiemmin puuttunut heidän tilanteeseensa. [Perussuomalaisten ryhmästä: Entäs uhrin?] Tähän täytyy yhdessä panostaa, ja sitä hallitus tekee.

Kun sanoin, että Suomi ei ole Ruotsin tiellä, yksi keskeinen asiantuntijanäkemyksessä tässä taustalla on se, että meidän asiantuntijamme kertovat, kuinka vaikkapa sekoittavalla asuntopolitiikalla on onnistuttu ehkäisemään alueiden välistä eriarvoistumista, [Perussuomalaisten ryhmästä: Uurit unohtuivat!] ei ole päässyt kasautumaan niin suuria ongelmia kuin tietyissä maissa on. Ne ongelmat, joita tietyissä maissa on, otetaan täällä, totta kai, esimerkkeinä siitä, että näin ei saa meillä päästä tapahtumaan, ja teemme täällä parempaa politiikkaa kuin muualla.

16.29 Kai Mykkänen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eiköhän ole niin, että Suomen kansan ja tämän salin suuri enemmistö on sitä mieltä, että tämän tärkeän asian äärellä ollaan sekä—että— eikä joko—tai—kysymyksen äärellä. Tarvitaan pehmeitä keinoja, joista muuten ehkä tärkein on matalan kynnyksen työpaikkojen luominen. Se, että vanhemmat ovat töissä, on varmasti merkittävä tae sille, että opitaan kieltä, ollaan elämässä kiinni. Se, että nuoret pääsevät nopeasti töihin, laillisiin töihin, on myös keskeinen estämisen lääke tähän. Meiltä kokoomuksesta löytyy reseptejä, toivottavasti niitä tänä syksynä käsitellään. Mutta tarvitaan myös ratkaisuja tähän akuuttiin kysymykseen siellä kentällä. Me olemme yhdessä vahvistaneet Ankkuri-työtä poliisissa, me olemme viime vaalikauden lopussa palkanneet noin 50 lähiöpoliisia, mutta heillä ei ole tarvittavia työvälineitä.

Oikeusministeriö luonteensa mukaisesti korostaa, totta kai, perusoikeuskysymyksiä, kuten pitää. Sisäministeriön pitäisi katsoa ratkaisuja kadulla oleviin ongelmiin. Kysynkin nyt sisäministeri Ohisalta: voitteko edistää sitä, että poliisi [Puhemies koputtaa] voisi nopeasti ottaa, on se sitten aresti tai säilö, vuorokaudeksi nuoren siitä tilanteesta pois, [Puhemies koputtaa] koska ammattilaiset sanovat, että se tilanteesta pois ottaminen heti [Puhemies: Aika!] on se keino?

16.30 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Oikeusministeri on vastannut näihin kysymyksiin sen takia, että rikoslaki kuuluu hänen tontilleen — varmasti sen entisenä sisäministerinä hyvin tiedätte.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 144/2020 vp

Totta kai ammattilaiset jatkuvasti kehittävät käytäntöjään siihen suuntaan, että niillä vastataan parhaiten ajan ilmiöihin. Rikoslain päivityksiä emme ole tässä kohtaa tästä näkökulmasta miettineet, mutta kuulemme tarkalla korvalla, mitkä ovat ne ammattilaisten uudet tarpeet. Järjestöt esimerkiksi Helsingissä tekevät erittäin tärkeää työtä siinä, että moniviranomaisyhteistyössä tieto kulkee eri viranomaisten välillä. Tässä keskeistä on myös se, että emme anna hallinnon rajojen estää sitä, etteikö ihmisten tiedoista voisi puhua, jos on uhkaavia tilanteita. Tämän eteen muun muassa SM ja sosiaali- ja terveysministeriö ovat käyneet yhdessä keskustelua.

Tarvitsemme monia keinoja. Kuten sanoin, kaikki lähtee ennaltaehkäisystä: mitä tapahtuu varhaiskasvatuksessa, koulutuksessa, miten pääsee sosiaali- ja terveyspalveluihin. Ja se Ankkuri-toiminta on konkreettinen esimerkki siitä, että siellä on onnistuttu. Tulemme hakemaan lisää rahaa [Puhemies koputtaa] tälle toiminnalle.

Kysymyksen käsittely päättyi.